Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 14 Eanáir 2025
(OR. en)

5032/25

LIMITE

ECOFIN 25
UEM 24

PUBLIC

NÓTA

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	na toscaireachtaí
Ábhar:	MOLADH ÓN gCOMHAIRLE d'fhonn deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh sa Bheilg

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

d’fhonn deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh sa Bheilg

PUBLIC

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE), agus go háirithe Airteagal 126(7) de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún,

De bharr an mhéid seo a leanas:

(1) De réir Airteagal 126 CFAE, seachnóidh na Ballstáit easnaimh rialtais iomarcacha.

(2) Tá an Comhshocrú Cobhsaíochta agus Fáis bunaithe ar chuspóir an airgeadais rialtais fhónta mar mhodh chun na dálaí a neartú le haghaidh cobhsaíocht praghsanna agus fás cuimsitheach inbhuanaithe láidir a mbeidh cobhsaíocht airgeadais mar bhonn taca leis, rud a thacódh le cuspóirí an Aontais maidir le fás inbhuanaithe agus fostaíocht a bhaint amach.

(3) An 30 Aibreán 2024, tháinig creat rialachais eacnamaíoch athchóirithe an Aontais i bhfeidhm. Is cuid den chreat sin Rialachán (AE) 2024/1263[1] an 29 Aibreán 2024 maidir le beartais eacnamaíocha a chomhordú go héifeachtach agus maidir le faireachas buiséadach iltaobhach agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle. Is cuid den chreat sin freisin Rialachán (AE) 2024/1264 ón gComhairle lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 ón gComhairle[2] maidir le dlús a chur le cur chun feidhme an nós imeachta um easnamh iomarcach agus soiléiriú a dhéanamh air, mar aon le Treoir (AE) 2024/1265 ón gComhairle[3] an 29 Aibreán 2024 lena leasaítear Treoir 2011/85/AE maidir le ceanglais le haghaidh chreataí buiséadacha na mBallstát.

(4) An 26 Iúil 2024, chinn an Chomhairle, i gcomhréir le hAirteagal 126(6) CFAE, gur ann d'easnamh iomarcach sa Bheilg mar gheall ar neamhchomhlíonadh an chritéir easnaimh.[4]

[1] IO L, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
[2] IO L 209, 2.8.1997, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30.
[3] IO L, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj.
[4] IO L, 1.8.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2125/oj.

(5) Le hAirteagal 126(7) CFAE agus le hAirteagal 3(4) de Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 ón gComhairle, ceanglaítear ar an gComhairle moladh a ghlacadh atá dírithe chuig an mBallstát lena mbaineann d'fhonn deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh laistigh de thréimhse áirithe. I gcomhréir le hAirteagal 3(4) de Rialachán (CE) 1467/97 ón gComhairle, bunófar leis an moladh sin freisin sprioc-am uasta 6 mhí le haghaidh gníomhaíocht éifeachtach a bheidh le déanamh ag an mBallstát lena mbaineann chun an t-easnamh iomarcach a cheartú, sprioc-am is féidir a laghdú go 3 mhí nuair a bhaineann údar cuí le tromchúis an cháis. Thairis sin, sa mholadh ón gComhairle, molfaidh sí don Bhallstát conair ghlanchaiteachais cheartaitheach a chur chun feidhme[5], lena n-áirithítear go dtabharfar an t-easnamh rialtais ghinearálta faoi bhun an luacha tagartha 3 % de OTI, agus go gcoinneofar faoina bhun sin é, laistigh den sprioc-am a leagtar síos sa mholadh sin. I gcás inar osclaíodh an nós imeachta um easnamh iomarcach ar bhonn an chritéir easnaimh, beidh an chonair ghlanchaiteachais cheartaitheach i gcomhréir le coigeartú struchtúrach bliantúil íosta 0.5 % de OTI mar thagarmharc le linn na mblianta ina meastar go mbeidh an t-easnamh rialtais ghinearálta níos mó ná an luach tagartha. Féadfaidh an Coimisiún, le linn idirthréimhse in 2025, 2026 agus 2027, an tagarmharc a choigeartú chun an méadú ar íocaíochtaí úis a chur san áireamh agus an chonair cheartaitheach atá beartaithe le haghaidh na mblianta á leagan síos aige, agus aithris 23 de Rialachán (AE) 2024/1264 ón gComhairle á cur san áireamh.

[5] De réir Airteagal 2(2) de Rialachán (AE) 2024/1263, ciallaíonn 'glanchaiteachas' caiteachas rialtais atá glan ar chaiteachas úis, ar bhearta lánroghnacha ioncaim, ar chaiteachas ar chláir an Aontais arna meaitseáil go hiomlán le hioncam ó chistí an Aontais, ar chaiteachas náisiúnta ar chómhaoiniú clár arna gcistiú ag an Aontas, ar ghnéithe timthriallacha den chaiteachas ar shochar dífhostaíochta, agus ar bhearta aonuaire agus bearta sealadacha eile.

PUBLIC

(6) I bhfianaise chur isteach an phlean fhioscaigh-struchtúraigh mheántéarmaigh náisiúnta i gcomhréir le hAirteagal 11 agus le hAirteagal 36(1), pointe (a), de Rialachán (AE) 2024/1263, leis an gCinneadh ón gComhairle an 26 Iúil 2024 cuireadh san áireamh go ndéanfar an chéad chéim eile sa nós imeachta um easnamh iomarcach, is é sin an moladh ón gCoimisiún le haghaidh moladh ón gComhairle faoi Airteagal 126(7) CFAE maidir leis an easnamh iomarcach a cheartú, in éineacht leis an Tuairim ón gCoimisiún maidir le Dréachtphleananna Buiséadacha Bhallstáit an limistéir euro faoi Airteagal 7 de Rialachán (AE) Uimh. 473/2013. Leis an gcur chuige sin, is féidir comhsheasmhacht a áirithiú idir na ceanglais bhuiséadacha faoin nós imeachta um easnamh iomarcach agus conair an choigeartaithe a leagtar amach sna pleananna fioscacha-struchtúracha meántéarmacha. Tá an amlíne sin agus roinnt na gcinntí faoi Airteagal 126(6) agus Airteagal 126(7) eisceachtúil agus nasctha leis an aistriú chuig an gcreat nua, agus dá bhrí sin ní leagtar fasach síos leo. Thug an Chomhairle dá haire freisin, in éagmais thíolacadh tráthúil an phlean mheántéarmaigh, go ndéanfaí leis an moladh ón gCoimisiún le haghaidh moladh ón gComhairle faoi Airteagal 126(7) breithniú ar an gconair thagartha, arna tarchur ag an gCoimisiún chuig an mBallstát an 21 Meitheamh 2024, arna chinneadh i gcomhréir le Rialachán (AE) 2024/1263.

(7) Tháinig méadú 1.3 % ar an bhfíor-OTI sa Bheilg in 2023. De réir Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, meastar go dtiocfaidh fás 1.1 % ar an ngeilleagar in 2024, tar éis éileamh intíre lag a bheith ann. Go sonrach, réamh-mheastar go dtiocfaidh laghdú ar an bhfás ar thomhaltas rialtais, agus go dtiocfaidh moilliú mór ar an infheistíocht. In 2025, meastar go dtiocfaidh méadú 1.2 % ar an bhfíor-OTI, ós rud é go meastar go dtiocfaidh feabhas ar an éileamh intíre, agus téarnamh san infheistíocht, a bhuí le dhálaí maoiniúcháin réamh-mheasta a bhfuil feabhas ag teacht orthu agus úsáid bhreise na Saoráide Téarnaimh agus Athléimneachta. Tiocfaidh méadú measartha ar thomhaltas príobháideach, mar aon leis an bhfás measartha ar ioncam indiúscartha agus ar an ráta fostaíochta. Meastar go mbeidh an ráta dífhostaíochta ag 5.6 % in 2024 agus ag 5.7 % in 2025. Ardóidh an ráta boilscithe ó 2.3 % in 2023 go 4.4 % in 2024 agus ansin titfidh sé go 2.9 % in 2025.

PUBLIC

(8) De réir na sonraí a bhailíochtaigh Eurostat an 22 Deireadh Fómhair 2024[6], 4.2 % de OTI a bhí san easnamh rialtais ghinearálta sa Bheilg in 2023. Le Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, réamh-mheastar go mbeidh easnamh rialtais ghinearálta de 4.6 % de OTI in 2024 agus 4.9 % de OTI in 2025, agus, dá bhrí sin, go mbeidh sé os cionn an luacha tagartha sa dá bhliain. Réamh-mheastar gurb é 4.2 % de OTI a bheidh san easnamh struchtúrach in 2024 agus meastar go dtiocfaidh méadú 0.2 pointe céatadáin air in 2025.

(9) 103.1 % de OTI a bhí san fhiachas rialtais ghinearálta ag deireadh 2023. De réir Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, réamh-mheastar go dtiocfaidh méadú air go 103.4 % de OTI ag deireadh 2024 agus go 105.1 % de OTI ag deireadh 2025 agus, dá bhrí sin, go bhfanfaidh sé os cionn an luacha tagartha 60 % de OTI.

(10) Meastar go dtíolacfaidh an Bheilg an chéad phlean fioscach-struchtúrach meántéarmach náisiúnta uaithi roimh an 31 Nollaig 2024. Comhaontaíodh an mhoill leis an gCoimisiún i gcomhréir le hAirteagal 36(1), pointe (a), de Rialachán (AE) 2024/1263. Go dtí go gcuirfear isteach an plean fioscach-struchtúrach meántéarmach náisiúnta, go ndéanfaidh an Coimisiún measúnú air agus go bhformhuineoidh an Chomhairle é, an chonair thagartha lena mbaineann coigeartú fioscach 4 bliana, arna tabhairt cothrom le dáta leis na sonraí is déanaí, ba cheart í a mholadh mar an chonair cheartaitheach faoin nós imeachta um easnamh iomarcach. Dá bhrí sin, tá an chonair ghlanchaiteachais cheartaitheach comhsheasmhach le coigeartú struchtúrach bliantúil íosta 0.5 % de OTI ar a laghad mar thagarmharc le haghaidh na mblianta ina meastar go mbeidh an t-easnamh rialtais ghinearálta níos mó ná an luach tagartha, i gcomhréir le Rialachán (CE) 1467/97 ón gComhairle.

(11) Ar bhonn na conaire glanchaiteachais, mar an t-aon tagairt oibríochtúil amháin chun faireachán ar chomhlíonadh a dhéanamh, rud a leagtar amach sa mholadh seo, agus ar bhonn chreat réamh-mheasta fiachais rialtais mheántéarmaigh an Choimisiúin Eorpaigh agus ar bhonn Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, meastar go dtitfidh an t-easnamh rialtais ghinearálta ó 4.6 % de OTI in 2024 go 3.0 % de OTI faoi 2027.

[6] Táscairí Euro Eurostat a foilsíodh an 22 Deireadh Fómhair 2024. Féach: https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-22102024-AP.

PUBLIC

(12) Ar bhonn na conaire glanchaiteachais ceartaithí atá le moladh, ar bhonn chreat réamh-mheasta fiachais rialtais mheántéarmaigh an Choimisiúin Eorpaigh, agus ar bhonn Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, thiocfadh méadú ar an bhfiachas rialtais ghinearálta ó 103.4 % de OTI ag deireadh 2024 go 105.4 % de OTI in 2027.

(13) Le bearta comhdhlúthaithe bhuiséadaigh, ba cheart ceartú marthanach an easnaimh iomarcaigh a áirithiú agus, an tráth céanna, ba cheart iad a bheith dírithe ar cháilíocht agus comhdhéanamh an airgeadais phoiblí a fheabhsú, ar infheistíocht a chaomhnú agus ar acmhainneacht fáis an gheilleagair a threisiú. Le hathchóirithe de chineál fioscach agus de chineál eacnamaíoch níos leithne, ba cheart feabhas a chur ar acmhainneacht fáis agus athléimneachta an gheilleagair ar bhealach inbhuanaithe, agus tacú leis an inbhuanaitheacht fhioscach.

(14) Tugann an Chomhairle dá haire nár forbraíodh go hiomlán fós an mhodheolaíocht bheacht chun measúnú a dhéanamh ar ghníomhaíocht éifeachtach i gcomhthéacs an chreata fhioscaigh nua agus measann sí, dá bhrí sin, go bhfuil údar maith le plé tráthúil a dhéanamh ar an modheolaíocht.

(15) I gcomhréir le hAirteagal 8(3) de Rialachán 1467/97, ní dhéanfaidh an Chomhairle cinneadh an nós imeachta um easnamh iomarcach a aisghairm ach amháin, de bhun Airteagal 126(12) CFAE, i gcás inar tugadh an t-easnamh faoi bhun an luacha tagartha agus ina réamh-mheasann an Coimisiún go bhfanfaidh sé amhlaidh sa bhliain reatha agus sa bhliain ina dhiaidh sin.

(16) Tar éis don Bheilg an plean fioscach-struchtúrach meántéarmach náisiúnta a thíolacadh, tar éis don Choimisiún measúnú a dhéanamh air agus tar éis don Chomhairle é a fhormhuiniú, d’fhéadfadh an Chomhairle conair ghlanchaiteachais cheartaitheach nua a mholadh, faoi Airteagal 126(7) CFAE, ar mholadh ón gCoimisiún.

AG MOLADH LEIS SEO:

1. Ba cheart don Bheilg a áirithiú nach rachadh ráta fáis ainmniúil an ghlanchaiteachais os cionn na n-uasmhéideanna a leagtar síos in Iarscríbhinn I.

2. Ba cheart go gcuirfeadh an Bheilg, dá bhrí sin, deireadh le staid an easnaimh iomarcaigh faoi 2027.

3. Beidh go dtí an sprioc-am arna leagan síos ag an gComhairle, is é sin an 30 Aibreán 2025, ag an mBeilg chun gníomhaíocht éifeachtach a dhéanamh agus na bearta is gá a chur i láthair mar aon lena tuarascáil bhliantúil ar dhul chun cinn do 2025, ar tuarascáil í atá le cur faoi bhráid an Choimisiúin i gcomhréir le hAirteagal 21 de Rialachán (AE) 2024/1263. Ina dhiaidh sin, ba cheart don Bheilg tuairisciú ar an dul chun cinn a dhéantar i dtaca le cur chun feidhme an mholta seo gach 6 mhí ar a laghad go dtí go gceartófar an t-easnamh iomarcach.

Is chuig an mBeilg a dhírítear an Moladh seo.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

PUBLIC

PUBLIC

Uasrátaí fáis an ghlanchaiteachais
(rátaí fáis bliantúla agus carnacha, i dtéarmaí ainmniúla)

an Bheilg

Blianta		2025	2026	2027
Rátaí fáis (%)	Bliantúil	2.4	1.9	2.0
	Carnach*	6.2	8.2	10.3

* Ríomhtar na rátaí fáis carnacha faoi threoir na bonnbhliana 2023.